

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ» Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	5
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Ткаченко Катерина Віталіївна Посада: доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат економічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 4 (пл. Соборна, 8/1), 130 ауд. (кафедра фінансів, банківської справи та страхування). E-mail: ktkachenko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій https://btsau.edu.ua/uk/content/profeso-rsko-vykladackyy-sklad-kafedry-finansiv-bankivskoyi-spravy-ta-strahuvannya
Опис дисципліни	Дисципліна «Страхування» належить до обов'язкового компоненту освітньої програми, та є ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, що забезпечує постійність та безперебійність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві та слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу. Навчальна дисципліна дозволяє опанувати питання теоретичної сутності страхування, страхової термінології та аналізувати характеристики страхування як елементу фінансової системи. В результаті вивчення курсу студенти набувають фундаментальні теоретичні знання та закріплення практичних навичок надання страхових послуг юридичним та фізичним особам.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна «Страхування» базується на знаннях таких дисциплін як «Мікроекономіка та макроекономіка», «Менеджмент», «Маркетинг» вивчених на попередніх курсах.

Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Страховання» є здобуття глибоких теоретичних знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.
Очікувані результати навчання	<p>ПР01.1. Знати економічні категорії та ряд показників, які характеризують процеси страхової діяльності та їх ефективність на рівні різних економічних систем;</p> <p>ПР01.2. Знати основні принципи та функції страхової діяльності, показники страхової статистики, що сприятиме успішній реалізації страхових послуг в розвитку сучасних суспільних соціально-економічних відносин;</p> <p>ПР01.3. Знати структуру та організацію об'єктів страхування за типом захисту майнових інтересів, формами та видами страхування;</p> <p>ПР01.4. Знати положення вітчизняного нормативно-правового регулювання страхової діяльності та окремих страхових продуктів;</p> <p>ПР07.1. Знати умови раціонального поєднання ринкового саморегулювання (попит, пропозиція, ціна) та інструментів державного регулювання при ринку страхових послуг;</p> <p>ПР07.2. Вміти систематизувати та аналізувати фактори формування попиту та пропозиції на страхові послуги; оцінювати перспективи запровадження нових страхових продуктів; розробити програму страхування для корпоративного клієнта; оцінити потребу індивідуального страхувальника у страхуванні;</p> <p>ПР08.1. Знати механізм застосування інформаційне забезпечення АІС;</p> <p>ПР08.2. Мати навички збирання, обробки та аналізу інформації спеціалізованими інформаційними системами для вирішення професійних та наукових завдань у страховій галузі;</p> <p>ПР10.1. Мати навички аналізу інформації про ризики у сфері особистого та майнового страхування, оцінки ефективності різних форм соціального та приватного страхування, економічних та фінансових показників ефективності управління ризиками суб'єктів господарювання через систему страхування;</p> <p>ПР10.2. Володіти методами отримання, оцінки, аналізу та інтерпретації інформації про ефективність перестраховання ризиків, обґрунтування доцільності перестраховання та його впливу на фінансовий стан страхової організації;</p> <p>ПР10.3. Знати та практично використовувати методи отримання обробки та аналізу інформації про ризики; принципи та форми організації страхового захисту; оцінки ефективності різних форм страхування;</p> <p>ПР 10.4. Знати чинне нормативно-правове законодавство у сфері</p>

страхування та методи аналізу та інтерпретації змісту договору та правил страхування;

ПР10.5. Знати принципи аналізу інформації про фінансовий стан страхової компанії та їх додержуватися, вміти розраховувати показники ефективності її операційної та інвестиційної діяльності, розміри страхових тарифів;

ПР10.6. Володіти методами аналізу інформації про попит та пропозицію на страховому ринку, аналізу тенденцій та змін структури споживання страхових продуктів;

ПР10.7. Вміти розрахувати тариф-нетто та брутто за ризиковими та накопичувальними видами страхування; розрахувати страхову премію; пояснити інформацію, що міститься у таблицях смертності; пояснити мету формування страхових резервів страховою компанією;

ПР10.8. Мати знання та вміння щодо розрізнення видів особистісного страхування; пояснення важливості фінансових та медичних аспектів при оцінці ризиків; формування експертної оцінки правил страхування; обґрунтування на конкретних прикладах наявності чи відсутності страхового інтересу;

ПР10.9. Вміти планувати варіанти страхового захисту та обґрунтовувати необхідність їх застосування для диверсифікації ризиків;

ПР12.1. Знати та мати навички розробки елементів страхової документації для здійснення ефективної страхової діяльності та її представленні у фаховій та не фаховій комунікації;

ПР12.2. Знати термінологію, що використовується у страхуванні та перестраховуванні; процедуру оцінки, передачі та прийняття ризиків у страхуванні та перестраховуванні; види договорів та форми страхування і перестраховування; структуру ринку страхування та перестраховування та використовувати у фаховій та не фаховій комунікації;

ПР12.3. Знати види страхування та їх особливості; вміти розраховувати страхову премію; пояснювати інформацію, що міститься у таблицях смертності, коливаннях урожайності с.-г. культур, температурних показниках і т.д.; визначати мету формування страхових резервів страховою компанією та вміти їх доносити до фахової та не фахової аудиторії;

ПР16.1. Вміти систематизувати критерії, на підставі яких ризики відносять до групи страхових; знати методи управління ризиками; види та форми страхування;

ПР16.2. Знати особливості законодавчого регулювання різних видів страхової діяльності; вимоги, що висуваються чинним законодавством до учасників страхових відносин; функції органів страхового нагляду; права та обов'язки суб'єктів договору страхування; структуру договору страхування, страхового полісу, правил страхування;

ПР16.3. Знати та вміти визначати елементи структури тарифної ставки; фактори, що впливають розмір тарифної ставки у різних видах страхування; фактори, що визначають фінансову стабільність страхової організації; структуру доходів та витрат страховика; види страхових резервів, що формуються страховою організацією та принципи їх;

	<p>ПР16.4. Знати основні засади страхування майна; порядок укладання договору майнового страхування; процедуру врегулювання збитків у майновому страхуванні; особливості страхування майна від різних ризиків;</p> <p>ПР16.5. Знати особливості договору особистого страхування; принципи індивідуального та корпоративного особистого страхування; особливості законодавчого регулювання медичного та соціального страхування; порядок оцінки ризику та укладання договору страхування;</p> <p>ПР16.6. Знати основні засади страхування відповідальності; правові засади страхування відповідальності; процедуру врегулювання збитків у страхуванні відповідальності; особливості страхування різних видів відповідальності;</p> <p>ПР16.7. Знати основні засади аграрного страхування; правові засади його регулювання та інструменти державної підтримки; особливості індексного та мультиризикового страхування сільськогосподарської діяльності;</p> <p>ПР19.1. Проявляти індивідуалізм та креативність при підготовці практичних кейсів домашнього завдання, усній дискусії та складанні модулів;</p> <p>ПР 19.2. Активно вести пошук нових знань в області страхування, з метою впливу на вирішення соціальних проблем населення;</p> <p>ПР 22.1. Знати права та обов'язки як учасника загальнообов'язкового державного соціального страхування, вміти застосовувати положення законодавства та оцінити відповідність страхового договору вимогам ЦК України;</p> <p>ПР24.1. Знати підходи до оцінки ризику ведення сільськогосподарської діяльності із урахуванням соціо-еколого-економічних наслідків від при формуванні продуктів агрострахування;</p> <p>ПР24.2. Вміти розраховувати ризики сільськогосподарської діяльності при вирощуванні продукції рослинництва на основі погодних індексів та відповідно формувати страхові продукти.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Загальна характеристика страхової діяльності</p> <p>Тема 1.1. Сутність, принципи й роль страхування.</p> <p>Тема 1.2. Класифікація страхування.</p> <p>Тема 1.3. Страхові ризики і їх оцінювання.</p> <p>Тема 1.4. Страховий ринок.</p> <p>Тема 1.5. Страхова організація.</p> <p>Тема 1.6. Державне регулювання страхової діяльності.</p> <p>Тема 1.7. Актуарні розрахунки в страхуванні.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2. Сутність галузей страхування</p> <p>Тема 2.1. Особисте страхування.</p> <p>Тема 2.2. Майнове страхування.</p> <p>Тема 2.3. Страхування відповідальності.</p> <p>Тема 2.4. Співстрахування і перестрахування.</p> <p>Тема 2.5. Фінанси страхових компаній.</p> <p>Тема 2.6. Інформаційні системи у страхуванні</p> <p>Тема 2.7. Страхування сільськогосподарських культур і тварин.</p>

<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, відео презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Під час проведення практичних занять здобувачі вирішують типові задачі, що пов'язані з їх подальшою професійною діяльністю. Практичні заняття проводяться в аудиторіях із використанням методичної, інформаційно-довідкової та нормативно-правової документації, технічних засобів навчання (мультимедійного устаткування) під керівництвом викладача. В процесі проведення практичних занять використовуються такі методи активного навчання: репродуктивний метод; метод проблемного виконання; частково-пошуковий (евристичний) метод; дослідницький метод.</p> <p>При виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань (написанні есе та підготовці розрахункових завдань), а також при виконанні самостійної роботи використовується дослідницький метод із додержання вимог академічної доброчесності.</p>																																												
<p>Види контролю та критерії оцінювання</p>	<p>Поточний контроль: активність в дискусії на лекційних заняттях, усне опитування, перевірка виконання практичних завдань (розрахункових, ситуаційних, доповідей, презентацій), завдань для самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання. Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «Іспит».</p> <table border="1" data-bbox="544 1160 1433 1332"> <thead> <tr> <th>Види робіт</th> <th>Лекції</th> <th>Практичні заняття</th> <th>Самостійна робота</th> <th>Модульний контроль</th> <th>ІНДЗ</th> <th>Іспит</th> <th>Загальний бал</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Максимально можлива кількість балів</td> <td>10</td> <td>20</td> <td>10</td> <td>20</td> <td>10</td> <td>30</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти</p> <table border="1" data-bbox="544 1417 1457 1780"> <thead> <tr> <th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th> <th rowspan="2">За шкалою ECTS</th> <th colspan="2">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>іспит</th> <th>залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="5">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td>Добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> <td rowspan="3">Задовільно</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>1–34</td> <td>F</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> </tbody> </table>	Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал	Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	
Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал																																						
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100																																						
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																											
		іспит	залік																																										
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																										
82–89	B	Добре																																											
75–81	C	Задовільно																																											
64–74	D																																												
60–63	E																																												
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																											
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																											
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти</p>																																												

	<p>відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р. № 434-IV. 2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. № 435-IV. 3. Закон України "Про страхування" від 7 березня 1996р. №86/96 (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2745-III від 4 жовтня 2001р. та ін.). 4. Журавка, О.С. Страхування: навч. посіб. / О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О.М. Пахненко. - Суми: СумДУ, 2020 с. 5. Плиса В. Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. К : Каравела, 2019. 512 с. 6. Соціальне страхування: підручник / за ред. О.П. Кириленко та В.С. Толуб'яка. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2016. 516 с. 7. Добрянський І. А., Рижиков В. С., Серватинська І. М. Страхування: підруч. - К.: Університет сучасних знань, 2014. - 315 с. 8. Майданик Р. А. Страхування зобов'язань з надання медичної допомоги: навч.-практич. посіб. К.: Алерта, 2013. 80 с. 9. Трегубов Е., Брижко О. Спори у сфері страхування. Х.: Фактор, 2011. 656 с.